

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o preprečevanju geografskega blokiranja in drugih oblik diskriminacije na podlagi državljanstva, prebivališča ali sedeža strank na notranjem trgu ter o spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES

(COM(2016) 289 final – 2016/0152 (COD))

(2017/C 034/14)

Poročevalec: **Joost VAN IERSEL**

Zaprosilo	Evropski parlament, 9. 6. 2016 Svet Evropske unije, 10. 6. 2016
Pravna podlaga	člen 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije (COM(2016) 289 final – 2016/0152 (COD))
Pristojna strokovna skupina	strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	4. 10. 2016
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	19. 10. 2016
Plenarno zasedanje št.	520
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	216/3/6

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja predlog uredbe o geografskem blokiranju, ki se bo kot nepogrešljiv element strategije za enotni digitalni trg uporabljala za podjetja in potrošnike. Vendar gre le za majhen korak, ne za korenito spremembo. Podjetja in stranke – pri slednjih gre tako za potrošnike kot podjetja kot končne uporabnike – bodo pri prodaji in kupovanju na enotnem trgu še vedno imeli znatne težave.

1.2 EESO poziva Evropsko komisijo in Svet, naj določita ambiciozne in dobro opredeljene pravne določbe, da bo enotni digitalni trg uspešen ter bo koristil potrošnikom in podjetjem, kar je tudi osnovni pogoj za vzpostavitev odpornega evropskega gospodarstva v razmerju do preostalega sveta. Takšna ureditev bi tudi spodbujala pozitivno podobo Evropske unije.

1.3 Ni še popolnoma jasno, ali bo ta uredba dejansko omilila nezadovoljstvo potrošnikov. Čeprav bo običajno trgovanje zunaj spleta ohranilo svoj pomen, je število podjetij, ki se ta trenutek ukvarjajo s čezmejno spletno trgovino, še naprej razmeroma nizko, vendar je potencial spletnega nakupovanja in prodaje, zlasti čezmejnih, izjemen.

1.4 Nujno je treba vzpostaviti enake konkurenčne pogoje za trgovanje na spletu in zunaj njega. EU bi se morala posledično osredotočiti ne le na preprečevanje neupravičenega geografskega blokiranja, ampak tudi na odpravljanje preostalih ovir na enotnem trgu, ki trgovce odvrta od čezmejne prodaje na spletu in/ali zunaj njega ali jih pri tem ovirajo.

1.5 Zaupanje med podjetji in potrošniki bi bilo treba krepiti s hkratnim sprejetjem drugih pravnih določb. Med najpomembnejšimi na tem področju sta uredba o dostavi paketov ⁽¹⁾, s katero bi zmanjšali težave pri prevozu in s pomočjo pravične konkurence, ki vključuje tudi socialne določbe in v celoti spoštuje področno zakonodajo EU, znižali stroške, ter uravnotežena revizija pravil EU o avtorskih pravicah.

⁽¹⁾ Mnenje EESO o predlogu uredbe o storitvah čezmejne dostave paketov, ki dopolnjuje predloge iz tega mnenja (glej stran 106 tega Uradnega lista).

1.6 EESO nasprotuje neupravičenemu geografskemu blokiranju. Kljub temu priznava obstoj številnih dobro utemeljenih razlogov, ki utegnejo podjetja, zlasti MSP in mikropodjetja, privedi do izogibanja čezmejni spletni prodaji oziroma njenega zavračanja ali do prilagajanja cen in/ali pogojev zaradi razlik med trgi. Te razlike so med drugim različna pravna okolja, dodatne nacionalne zahteve, dodatni stroški prevoza, jezikovne zahteve v zvezi z informacijami pred sklenitvijo pogodbe in zahteve v zvezi z zalednim poslovanjem.

1.7 EESO poudarja, da upravičeno geografsko blokiranje, ki izhaja iz velikih razlik med industrijskimi politikami in različnimi pravnimi sistemi držav članic, ovira spontan razvoj malih in srednjih podjetij ter podjetij v širitveni fazi, ki delujejo po vsej Evropi. Ta razhajanja pa posledično ogrožajo tudi preglednost in predvidljivost, ki sta nujno potrebni za spodbujanje naložb ter doseganje zaupanja v trge v digitalni dobi.

1.8 Predlog uredbe trgovcem upravičeno ne nalaga nobene obveznosti dostave blaga ali zagotavljanja storitev v državi stranke, če trgovec tja (še) ne dostavlja oziroma tam ne posluje.

1.9 Vse stranke na enotnem trgu bodo upravičeno imele dostop do vseh ponudb in bodo lahko kupile blago ali storitev, v kolikor velja, da stranka poskrbi za prevzem blaga ali prejme storitev na ozemlju, na katerem trgovec že deluje, kar trgovcem razumno omogoča uporabo pravil njihove domače države.

1.10 EESO poleg tega pozdravlja zahteve po informacijah, določene za trgovce, da bi povečali preglednost in obveščanje strank v skladu z direktivo o pravicah potrošnikov iz leta 2011. Pri tem bi lahko bila v pomoč poučna spletna stran EU. Podjetja morajo v skladu z direktivo o pravicah potrošnikov iz leta 2011 poskrbeti za preglednost cen. EESO podjetja spodbuja, da naredijo več, kot zahtevajo najnižji standardi, ter s tem pridobijo zaupanje potrošnikov.

1.11 EESO pozdravlja prve ugotovitve preiskave v sektorju elektronskega trgovanja, ki jih je nedavno objavila Evropska komisija ⁽²⁾ in ki zlasti dokazujejo, da elektronsko trgovanje pomembno spodbuja preglednost cen in cenovno konkurenco. Neupravičeno geografsko blokiranje zavira ta naravni potek dogodkov.

1.12 Še zlasti nekateri vidiki pa si zaslužijo dodatno pojasnitev.

1.12.1 Besedilo o določitvi prava, ki se uporablja – člen 1(5) določa, da lahko trgovec prodaja tako kot doma in se zanaša na pravila svoje domače države – je treba nujno jasneje oblikovati.

1.12.2 Poprodajne storitve (v primerih neskladnosti, stroškov vračil, možnosti nadomestila itd.) z uredbo niso izrecno zajete, zato jih ureja direktiva o pravicah potrošnikov iz leta 2011. V uredbo o geografskem blokiranju bi bilo treba dodati sklicevanje na ustrezno zakonodajo EU, ki bi se uporabljala. O tem je potreben dodaten razmislek.

1.12.3 Nekatero pomembno določbo, kot sta člen 7 o kaznih za kršitve in člen 8 o pomoči potrošnikom, prelagajo odgovornost za izvrševanje uredbe na države članice. Zagotoviti je treba, da morebitne različne razlage ne bodo povzročile dodatne razdrobljenosti in s tem oslabile vpliv uredbe. EESO pozdravlja pripravljenost Komisije, da dá na razpolago vzorec obrazca za pritožbe potrošnikov, ki bi se uporabljal po vsej EU ⁽³⁾.

1.13 V členu 11 naveden datum začetka uporabe točke (b) člena 4(1), tj. 1. julij 2018, ne bi smel biti dokončno določen, ampak bi ga bilo treba določiti pozneje glede na trajanje zakonodajnega postopka.

1.14 EESO podpira predlog Komisije o enotnem obrazcu za pritožbe.

⁽²⁾ Preiskava je bila objavljena maja 2015, medtem ko so prve ugotovitve postale javnosti dostopne 15. septembra 2016.

⁽³⁾ Glede na različne pristope držav članic bo to dokaj težko doseči. O tem trenutno razpravlja Komisija in Svet.

2. Uvod

2.1 Digitalna preobrazba v podjetjih in na digitalnih tržiščih se hitro širita po vsem svetu. Ker imajo ti dinamični procesi obsežne posledice, je Komisija enotni digitalni trg upravičeno označila za eno svojih glavnih prednostnih nalog.

2.2 Tudi EESO je tesno vključen v razprave o digitalni preobrazbi. EESO je v več mnenjih že izrazil svoje pripombe o najpomembnejših in horizontalnih vidikih digitalizacije ter predlogih glede posebnih vprašanj, ki jih je predstavila Komisija ⁽⁴⁾.

2.3 EESO meni, da so za digitalno revolucijo potrebni stabilni pogoji za spodbujanje enotnega trga v tej novi dobi. Te pogoje mora opredeliti ustrezen, torej nov in/ali pregledan zakonodajni okvir, ki jamči pravice državljanov in potrošnikov. Poleg tega bi bilo treba podjetja spodbujati k uporabi digitalnih orodij in inovativnih rešitev za čezmejno delovanje.

2.4 Ob upoštevanju tega izhodišča je treba skrbno proučiti vseh 16 zakonodajnih in nezakonodajnih predlogov v svežnju za enotni digitalni trg, kar velja tudi za predlog o geografskem blokiranju.

2.5 Ocena sedanjih praks jasno kaže, da še vedno obstajajo številne ovire za čezmejne spletne posle. Omejen čezmejni tržni razvoj pogosto ni posledica nepravilne tržne segmentacije, ampak izhaja iz negotovosti trgovcev glede odnosa potrošnikov in preostalih upravnih ovir, različnih regulativnih okolij ter jezikovnih preprek. Tovrstne negotovosti tudi načenjajo zaupanje potrošnikov.

2.6 K dejstvu, da se elektronsko trgovanje (kupovanje in prodaja) hitro širi na nacionalni ravni, hkrati pa njegov čezmejni element ostaja premalo razvit, prispeva tudi pomanjkanje informacij.

2.7 Prav tako obstajajo velike razlike v nadnacionalnem trgovanju med sektorji, večjimi in manjšimi podjetji ter vrstami subjektov, kot so trgovci na drobno ali posredniki in spletne strani, pomembno pa se razlikuje tudi obseg mednarodnega spletnega trgovanja med državami članicami.

2.8 Položaj je zapleten. Da bi spodbudili potrebne enake konkurenčne pogoje in pregledne rešitve za podjetja ter potrošnike, bi bilo treba dosledno uvesti zakonodajni sveženj za enotni digitalni trg, obenem pa bi morale biti druge zakonodajne določbe o podobnih vprašanjih, na primer o DDV, dostavi paketov, odlaganju odpadkov in potrošniškem pravu, popolnoma skladne.

2.9 Gospodarskih in tehnoloških trendov ni mogoče preobrniti. Tako je treba v svetu, v katerem bo spletno trgovanje v vsakem primeru vse bolj razširjeno, čim prej oblikovati enake konkurenčne pogoje za državljane in podjetja na evropski ravni.

3. Široko področje uporabe

3.1 V današnjih časih korenitih sprememb se tako proizvodna industrija kot industrija storitev nenehno spreminjata, nastajajo novi poslovni modeli ekonomije delitve, ustrezno pa se prilagajajo tudi načini trgovanja. Družbeni mediji in storitve korenito vplivajo na razvoj novih vzorcev trgovanja in kupovanja blaga ter tako prinašajo pomembne posledice za podjetja in potrošnike. EU bi morala veljavno in novo zakonodajo uskladiti z novimi razmerami na trgih, vendar ne sme sprejeti strogega pristopa, da ne bi ovirala razvoja novih poslovnih modelov ter inovativnih pristopov.

3.2 Geografsko blokiranje je v nasprotju z osnovnim načelom enotnega trga. Pogosto sicer obstajajo utemeljeni razlogi za različno obravnavanje v smislu oblikovanja cen ali pogojev, kar je na primer posledica preostale razdrobljenosti trga ali razlik med nacionalnimi trgi, vendar bo tako podjetjem kot potrošnikom koristil odprt in konkurenčen trg, ki omogoča raznoliko ponudbo ter boljšo kakovost po poštenih cenah.

⁽⁴⁾ UL C 264, 20.7.2016, str. 86;
UL C 264, 20.7.2016, str. 57;
UL C 264, 20.7.2016, str. 51;
UL C 71, 24.2.2016, str. 65.

3.3 Pomen elektronskega trgovanja med podjetji in potrošniki, kjer so potrošniki in podjetja končni uporabniki, je treba obravnavati širše. Podjetja so zdaj bolj kot kdaj koli primorana inovirati ter delati učinkovito in po zmernih cenah. Novi preboji premikajo meje ter podjetjem pomagajo, da postanejo stabilnejša in odpornejša. EESO med drugim tudi zato v celoti podpira cilj odprave kakršne koli diskriminacije strank na podlagi državljanstva in/ali prebivališča.

3.4 Vendar se lahko za mednarodno trgovanje odloči le podjetje samo, tako pa bo tudi ostalo. Praktični dokazi kažejo, da se (velika) večina podjetij odloči za nacionalen pristop.

3.5 Evropa se v primerjavi z ZDA še vedno obotavlja, Kitajski in indijski digitalni sektor pa se vse bolj uveljavljata. Niti eno od 20 vodilnih svetovnih podjetij, ki poslujejo prek interneta, ni evropsko. Mednarodne študije navajajo, da je Evropa vodilna pri ustanavljanju podjetij, vendar razdrobljenost evropskega trga ovira spontan razvoj zagonskih podjetij in podjetij v širitveni fazi na evropski ravni. Tržna segmentacija pogosto zavira razvoj trga.

3.6 Komisija utemeljeno razlikuje med upravičenim in neupravičenim geografskim blokiranjem. Do upravičenega geografskega blokiranja pri trgovanju med podjetji in potrošniki prihaja zlasti zaradi razdrobljenosti trga EU ter premalo preglednih razmer.

3.7 Jasno razkrivanje (novih) pomanjkljivosti na notranjem trgu je zelo pomemben stranski učinek boja proti geografskemu blokiranju. Previdno je treba analizirati vsak primer posebej, da bi ugotovili, ali obstajajo razlogi za omejevanje dostopa do določene storitve ali različno obravnavanje v smislu cene in/ali pogojev na podlagi državljanstva ali prebivališča.

3.8 Predstava o morebitnem geografskem blokiranju in tržnem razvoju na velikem domačem trgu, kot so ZDA, bi bila izjemno koristna, ne glede na to, kako težavna in draga bi bila taka analiza, in bi lahko bila model, ki bi mu Evropa lahko sledila. Posamezne zvezne države ZDA imajo prav tako kot v Evropi lahko nekatere zakonske pristojnosti, ki ovirajo dejavnosti na nacionalni ravni, vendar so te pristojnosti nedvomno manj obsežne kot v Evropi. Svoboda gospodarske pobude in povpraševanje potrošnikov sta najbrž pretežno naklonjena elektronskemu trgovanju med podjetji in potrošniki, zato na domačem trgu ZDA nastaja ugodno okolje za konkurenco, pa tudi za hitro rastoča zagonska podjetja in podjetja v širitveni fazi.

3.9 Taka predstava bi lahko pomagala oceniti prihodnji razvoj dogodkov v Evropi. Analize Komisije, ki temeljijo na poizvedbah v podjetjih, opisujejo sedanje prakse na trgih pretežno nacionalnega značaja. Primer ZDA lahko ponazori resnični potencial gospodarske dejavnosti na podlagi elektronskega trgovanja med podjetji in potrošniki po odpravi vseh večjih ovir.

3.10 Spodbujanje čezmejne prodaje že nekaj časa spada med prednostne naloge EU. Sprejetih je bilo več direktiv, kot sta direktiva o storitvah iz leta 2006 in direktiva o pravicah potrošnikov iz leta 2011. Poudarek teh direktiv je na varstvu potrošnikov, njihov cilj pa je podjetja prisiliti, da bi zagotovila zadostno preglednost za potrošnika, in preprečiti neupravičeno čezmejno diskriminacijo.

3.11 EESO je razočaran, da zaradi neustreznega izvajanja in nepravilne uporabe ter slabega izvrševanja veljavne zakonodaje EU pogosto nastanejo trajne ovire.

3.12 Vendar je učinek pravnih določb za spodbujanje čezmejnega elektronskega trgovanja še vedno omejen. Komisija na podlagi daljnosežnih tržnih študij in anket podjetij ter potrošnikov ugotavlja, da je spletno nakupovanje za potrošnike postalo nekaj običajnega, vendar je čezmejno spletno nakupovanje še vedno izjema, saj le polovica podjetij, ki prodajajo prek spleta, to počne čezmejno ⁽⁵⁾.

⁽⁵⁾ Glej oceno učinka o geografskem blokiranju in drugih oblikah diskriminacije na podlagi državljanstva, prebivališča ali sedeža strank v Evropi (COM(2016) 289 final, str. 2). Vendar je Komisija v sporočilu o storitvah iz leta 2012 upravičeno navedla, da lahko podjetja sama določijo geografski obseg svojih načrtovanih dejavnosti v EU, celo pri spletni prodaji.

3.13 EESO se strinja, da čezmejne omejitve, povezane z državljanstvom ali prebivališčem, slabijo zaupanje v enotni trg, zato bi jih morali odpraviti. Na podlagi obsežnih poizvedovanj bi lahko popolnoma upravičeno zaključili, da potrošniki in poslovni sektor večinsko podpirajo odprtje evropskega trga za spletno trgovanje med podjetji in potrošniki. Enakega mnenja je tudi Evropski parlament ⁽⁶⁾.

4. Trenutno stanje

4.1 Komisija je za boljše čezmejno kupovanje in prodajo pripravila sveženj ukrepov na različnih področjih, kot so registracija za namene DDV in pravila o DDV za elektronsko trgovanje, dostava paketov, reforma avtorskih pravic, reforma uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov. Prav tako je bistveno, da so vertikalni sporazumi med dobavitelji in distributerji ter enostranski ukrepi posameznih podjetij v celoti skladni s politiko konkurence EU.

4.2 Predlog uredbe o geografskem blokiranju je del tega splošnega svežnja. Opozoriti je treba, da uredba ne obravnava večjega števila pomembnih sektorjev, denimo sektorja pacientov/zdravstva, železniškega potniškega prevoza, (maloprodajnih) finančnih storitev, digitalne glasbe, avdiovizualnih storitev in nekaterih oblik iger na srečo. Razlog za to je, da ti sektorji potrebujejo posebne sektorske določbe, ki bi jih bilo treba po mnenju EESO kmalu opredeliti in s tem zapolniti vrzel v zakonodaji enotnega digitalnega trga,

4.3 kar velja tudi za zelo pomembno vprašanje avtorskih pravic. Čeprav so vprašanja avtorskih pravic upravičeno izključena s področja uporabe sedanjega predloga kljub temu, da so nedvomno povezana z njim, EESO poziva Komisijo, naj sprejme ustrezne ukrepe, da bi se zoperstavila razdrobljenosti na tem področju, odpravila nejevoljo potrošnikov in prispevala k oblikovanju pravega enotnega digitalnega trga.

4.4 V povzetku javnega posvetovanja iz leta 2015 o geografskem blokiranju je navedeno, da potrošniki in podjetja niso zadovoljni s sedanjo razdrobljenostjo enotnega trga. Zdi se, da podjetja in poslovna združenja vseeno sprejemajo sedanje stanje, ki ga pripisujejo različnim pravnim sistemom v različnih državah članicah ⁽⁷⁾.

4.5 EESO ugotavlja, da je za mala in srednja podjetja pomembno, da se s predlogom ne vzpostavi obveznost dobave po vsej Evropi. Vendar bo malim in srednjim podjetjem nedvomno koristila priložnost ⁽⁸⁾ za prodajo izdelkov in storitev po vsej celini, zlasti pa v obmejnih regijah, kot končni uporabniki pa bodo imela enake pravice kot potrošniki, kar bo v pomoč pri kupovanju izdelkov in storitev iz drugih držav članic. EESO poleg tega poudarja, da je uspešno izvajanje uredbe o storitvah dostave paketov nujno za podporo in spodbuditev čezmejne trgovine.

4.6 Razlike med pravnimi sistemi pomagajo pojasniti razliko med upravičenim in neupravičenim geografskim blokiranjem. Če odmislimo kategorijo podjetij, ki se enostavno odločijo, da ne bodo poslovala mednarodno, je treba zadržke podjetij glede ukinitve geografskega blokiranja pripisati zlasti njihovi obstoječi negotovosti glede različnih praks v Evropi, ki ovira mednarodno trgovanje.

4.7 Potrošniki imajo številne pritožbe glede čezmejnega trgovanja, čeprav je velikost razpoložljivih vzorcev razmeroma omejena in je zaželen dodatna ocena. Pritožbe zajemajo raznolike probleme, kot so pomanjkanje informacij, omejitve pri dostavi ali zavrnitev dostave, nezagotavljanje utemeljitev ali razlag pri zavrnitvi storitev ali dobave blaga, preusmerjanje, razlike v ceni, nesprejemanje nekaterih kreditnih kartic, razlikovanje na podlagi naslova plačnika računa in naslova za dostavo ter jezikov. Nekateri problemi izhajajo iz razlik med pravnimi sistemi. Druge probleme, ki izhajajo iz pogodbenih določb ali usklajenih ravnanj in vodijo v razmeroma razširjeno vertikalno tržno segmentacijo, tj. na podlagi osebnih značilnosti, pa bi bilo treba odpraviti ⁽⁹⁾. Nujno je treba okrepiti zaupanje potrošnikov in podjetij v spletne trge, če želimo povečati obseg čezmejnega trgovanja in s tem omogočiti korist potrošnikom, podjetjem in državljanom.

⁽⁶⁾ Glej resolucijo Evropskega parlamenta z dne 19. januarja 2016 z naslovom Aktu za enotni digitalni trg naproti (2015/2147(INI)), poglavje 2.

⁽⁷⁾ Povzetek odgovorov v sklopu javnega posvetovanja Evropske komisije iz leta 2015 o geografskem blokiranju, str. 15.

⁽⁸⁾ Glej Evropsko združenje malih podjetij (ESBA).

⁽⁹⁾ Glej tudi dokument o aktualnih vprašanjih, v katerem so predstavljene prve ugotovitve preiskave v sektorju elektronskega trgovanja, ki jo je izvedel GD za konkurenco (SWD(2016) 70 final, točka 7).

4.8 Poleg različnega obravnavanja v smislu cene, pogojev ali drugih vidikov (na primer prek sledenja naslovom IP ali profiliranja) pri storitvah, zagotovljenih ob istem času in na isti lokaciji, bi bilo treba prepovedati tudi neupravičeno geografsko blokiranje. Z ničemer ni mogoče utemeljiti sistematičnega različnega obravnavanja pri storitvah, kot so izposoja avtomobilov, zabavišni parki ali hoteli, vendar bi bilo treba dovolitičasne promocije ali razlike v ceni, na primer med šolskimi počitnicami, tj. časne in horizontalne razlike.

4.9 Pogodbene čezmejne omejitve prodaje se pojavljajo v različnih oblikah, pogodbene ozemeljske omejitve pa so prisotne v vseh kategorijah izdelkov⁽¹⁰⁾. Nekatere navidezno neupravičene omejitve, kot je pogost primer oblikovanja različnih cen, so pravzaprav sprejemljive. Komisija upravičeno omenja sivo območje⁽¹¹⁾ na tem področju. Razlike v cenah so na primer lahko (vsaj delno) utemeljene z različnimi trgi, različnimi kategorijami ciljnih potrošnikov in višjimi stroški zaradi različnih ali dodatnih nacionalnih predpisov in pravnih nasvetov, plačilnih storitev, dostave ter obravnave vračil⁽¹²⁾.

4.10 Med potrošniki in v enaki meri tudi med podjetji so razširjene negativne predstave in s tem povezane pritožbe nad lažnimi obljubami enotnega trga. Te pritožbe izhajajo predvsem iz dveh prekrivajočih se pojavov, tj. nacionalnih industrijskih politik in različne zakonodaje.

4.11 EESO je pogosto kritiziral dejstvo, da obstaja 28 industrijskih politik, saj nacionalna osredotočenost na industrijsko politiko ovira poslovne dejavnosti na ravni EU ter zlasti ogroža možnosti malih in srednjih podjetij za čezmejne dejavnosti. Med seboj neuskajane nacionalne politike, ki ponekod očitno niso enotne, ovirajo čezmejno načrtovanje. K dodatni negotovosti prispevajo nepredvidljivi ali samovoljni vladni ukrepi.

4.12 Trenutno stanje je nedvomno heterogeno: obstajajo različni nacionalni standardi in različni sistemi certificiranja; nekatere spletne strani so blokirane, da ne bi mogle izvajati prodaje iz druge države; plačilni sistemi se običajno razlikujejo; potrebno jezikovno znanje je lahko odvračilno; organi za nadzor trga včasih določijo dodatne zahteve⁽¹³⁾, veljavne direktive EU so slabo izvajane ali pa se sploh ne izvajajo. Dobro znan primer je člen 20 direktive o storitvah, ki ga države članice sistematično ne upoštevajo, čeprav v tem primeru ni dovolj jasno, kako člen ustrezno izvrševati. Vsi ti dejavniki ogrožajo preglednost trga in zelene enake konkurenčne pogoje.

4.13 Notranji trg je ključno vprašanje. Zaradi spletne družbe je na enotnem trgu velik poudarek. Podjetja in potrošniki na celine so si vse bližje. Z enim klikom miške nam je takoj na voljo izjemno pester nabor možnosti in izbire. Priložnosti v smislu posebnosti in rešitev prilagajanja lahko skokovito naraščajo. Vendar je treba upoštevati, da bi razlike med regijami obstajale tudi, če bi enotni trg deloval brezhibno.

4.14 Umetne ovire preprečujejo spontan razvoj podjetij, zlasti MSP. Podjetja iščejo usklajene ukrepe za izogibanje težavam ali premagovanje ovir, da bi si zagotovila položaj na trgu. Vertikalne in horizontalne dogovore med trgovci in distributerji ter različne oblike segmentacije trga, ki se običajno štejejo za neupravičeno geografsko blokiranje, je pogosto treba videti tudi kot obrambne ukrepe proti tistemu, kar podjetja običajno opredeljujejo kot samovoljne nacionalne ovire. Na primer, stroški dostave in strošek poprodajnih storitev se lahko zaradi nacionalnih politik nepričakovano izkažejo za višje. Podjetje, ki bi bilo zavezano k zagotavljanju storitev v vseh okoliščinah, bi morda težko izpolnilo svoje obveznosti zaradi neznanih razmer.

4.15 V nekaterih primerih se za reševanje nacionalnih zapletov med podjetjem v državi izvora in strankami v drugi državi uporabljajo čezmejni posredniki. Čeprav je to lahko zelo koristno, običajno ne lajša neposrednih odnosov med dobavnimi podjetji in strankami.

⁽¹⁰⁾ Prav tam, točki 98 in 99.

⁽¹¹⁾ Prav tam, točka 102. To sivo območje bi bilo treba bolj jasno opredeliti.

⁽¹²⁾ Prav tam, točka 114.

⁽¹³⁾ Primer tega je Nemčija.

4.16 Nedvomno je treba neupravičeno geografsko blokiranje opredeliti in preprečevati, vendar EESO vztraja, da je treba pri vzpostavljanju ustreznih pogojev izpeljati tudi pravilne sklepe iz obstoječe razdrobljenosti notranjega trga, ki je posledica različnih nacionalnih pristopov.

V Bruslju, 19. oktobra 2016

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Georges DASSIS
